
EFTER KAMPEN

*

Efter Kampen i 1920 fulgte en haard Tid for Havnearbejdernes Organisation. Virkningen af Nederlaget samt af de Foreteelser, der knyttede sig hertil, gjorde sig i høj Grad gældende i Arbejdernes Rækker, og for Forbundsledelsen gjaldt det derfor først og fremmest at holde sammen paa Medlemmerne og skabe Arbejdsro i Organisationen. Men trods et energisk Arbejde lykkedes disse Bestræbelser dog ikke fuldt ud. Dansk Transportarbejderforbunds Medlemsantal, som i Konfliktaarene 1919 og 1920 var oppe paa godt 3000, faldt i 1921 til omkring 2100, det vil altsaa sige, at Modgangen trods alt ikke var større, end at det i det store og hele var muligt at bevare den gamle Medlemsstamme fra Aarene før 1919.

Der faldt efterhaanden ogsaa Ro over Organisationsforholdene. Forbundet var ikke inddraget i Arbejdskonflikterne i 1921, og Tid efter anden udglattedes ogsaa Modsætningerne til Dansk Arbejdsmandsforbund. Indenfor Havnearbejdernes Rækker kom man mere og mere til Erkendelse af, at Tiden ikke var til at nære gammel Splid og Strid, men derimod til at genskabe Enighed og Samarbejde med Landets øvrige Arbejdsmænd, og i Efteraaret 1921 begyndte man for Alvor at overveje Muligheden for en Genindtræden i Dansk Arbejdsmandsforbund. Efter at der havde fundet Forhandlinger Sted mellem Repræsentanter for Havnearbejderne og Forbundet, hvorved der opnaaedes Enighed om de nærmere Betingelser for Optagelsen, der skulde ske paa en Maade, der tog mest muligt Hensyn til Havnearbejdernes Rettigheder i Arbejdsløshedskassen, besluttedes det, at Indmeldelsen i D. A. F. skulde ske fra og med 1. Januar 1922, dog saaledes, at der skulde betales Kontingent til Arbejdsløshedskassen allerede fra 21. Oktober 1921.

HAVNEARBEJDERNES FÆLLESFORBUND GENOPSTAAR

Dansk Transportarbejderforbunds Generalforsamling, der skulde tage Stilling til Spørgsmaalet om Indmeldelsen, fandt Sted den 5. Januar 1922. Generalforsamlingens Dagsordens Punkt 5 lød som følger: »Forelæggelse af Indmeldelsen i Dansk Arbejdsmandsforbund og Arbejdsløshedskassen og hvad dermed staar i Forbindelse«, og det besluttedes her at foretage en Urafstemning om Spørgsmaalet. Denne fandt Sted i Dagene 9.—20. Januar og godkendte med stort Flertal Indmeldelsen i Forbundet. Samtidig besluttedes det at antage Organisationens gamle Navn, Havnearbejdernes Fællesforbund. Ved samme Afstemning genvalgtes Bestyrelsen med 70% af de afgivne Stemmer.

STORLOCKOUTEN 1922

Ganske kort Tid efter Genindmeldelsen i Forbundet kom de københavnske Havnearbejdere atter ud i en Storkonflikt. Dansk Arbejdsgiverforening havde stillet glubske Krav om Lønnedsættelse og andre Forringelser, og da De samvirkende Fagforbund ikke vilde indgaa paa disse Krav, og det ikke var Parterne muligt at forhandle sig til Rette, iværksatte Arbejdsgiverne den 14. Februar en Storlockout, som ogsaa omfattede Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer, deriblandt ogsaa Havnearbejderne i København og Provinsen.

Den 4. April opnaaedes der mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund Enighed om et Forlig, der bl. a. indeholdt en Bestemmelse om en generel Lønnedsættelse af 15%.

Dansk Arbejdsmandsforbund nægtede imidlertid at tiltræde dette Forlig og vedtog at fortsætte Kampen, og dette skete. Først den 24. April opnaaedes en Ordning mellem Arbejdsgiverforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund, men forinden var Havnearbejderne i København imidlertid udenom D. A. F. indgaaet paa et Forlig med deres Arbejdsgivere, hvorefter Arbejdet i Københavns Havn skulde genoptages den 26. April. Det var dog ikke blot i København, men ogsaa i adskillige Provinshavne, at Havnearbejderne viste Tilbøjelighed til at slutte Kampen paa egen Haand.

Naar Havnearbejderne brød ud, forinden D. A. F. havde sluttet Konflikten, var Grunden navnlig den, at der i Havnen arbejdede et stort Antal saakaldte Samfundshjælpere, og at man med Henblik paa, at alle andre Fag var gaaet med til en Lønreduktion paa 15%, mente, at man alligevel ikke kunde afværge en saadan Lønsækning. Arbejdsgiverne havde endvidere truet med, at saafremt Arbejdet i Havnen ikke blev genoptaget, vilde de beholde Samfundshjælperne i Arbejde ogsaa efter Konflikten, og Medlemmerne begyndte derfor at tabe Modet. Havnearbejdernes Fællesforbund ansaa det under disse Omstændigheder for klogere at forhandle og tilvejebringe en samlet Ordning, fremfor at Medlemmerne selv tog fat igen udenom Organisationens.

En anden Grund til, at Ledelsen foretog dette Skridt var den, at der paa det daværende Tidspunkt var Mulighed for at slutte Overenskomst med 40% Tillæg for Overarbejde i Tiden indtil Kl. 9 Aften og for Tiden derefter 80%, d. v. s. den samme Tarifbestemmelse, som er i Kraft ogsaa nu for Tiden. Den øvrige Del af D. A. F.s Havnearbejdermedlemmer i Landet erholdt derimod 25% Tillæg for den første Time, 33% for den anden og 50% for den tredje Time samt 100% for de efterfølgende Timer. Naar der henses til, at det meste Overarbejde forrettes i de første 1—3 Timer efter den normale Arbejdstids Ophør, vil man forstaa, at ogsaa dette Forhold spillede en vis Rolle ved Overvejelserne om Forligets Indgaaelse.

Sagen drøftedes ogsaa paa D. A. F.'s Kongres i August 1922, hvor Havnearbejdernes Repræsentanter erkendte, at der vel var begaaet en organisationsmæssig Fejl, men at dette skyldtes de vanskelige Forhold i Havnen og de daarlige Erfaringer, Havnearbejderne havde gjort under tidligere Aars Konflikter, samt den Kendsgerning, at Havnearbejderne næsten hver Gang, der havde været Konflikt, senere havde maattet optage Strejkebryderne.

Havnearbejdernes Holdning under Lockouten affødte en Del Kritik, men heller ikke Hovedledelsens Stilling fik udelt Tilslutning paa Kongressen, og det blev navnlig bebrejdet Forbundsledelsen, at den ikke havde sluttet Konflikten sammen med de øvrige Forbund under De samvirkende Fagforbund. Der fattedes dog ikke nogen Beslutning i Sagen.

Foreteelserne i Forbindelse med Konflikts Afslutning og den mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund opstaaede Uoverensstemmelse førte til, at en i 1922 holdt Generalforsamling i D. s. F. foretog en Ændring i Lovene gaaende ud paa, at De samvirkende Fagforbund ikke har Bemyndigelse til at afslutte Overenskomst paa de tilsluttede Organisationers Vegne.

— — —

For Aarene 1921—1924 kan det iøvrigt anføres, at Dansk Transportarbejderforbund i 1921 varslede Strejke overfor Skibe, der kom fra norske Havne, hvor Arbejderne var i Konflikt. I den Anledning opstod der Konflikter i Havnen, og Arbejdsgiverne indbragte Klage for Den faste Voldgiftsret, der i sin Kendelse udtalte, at en Fagforening som de københavnske Havnearbejders ikke ved at udtræde af Hovedorganisationen vinder en Ret til paa egen Haand at iværksætte Sympatiaktioner, som den ikke havde i Forvejen, da den tilhørte Dansk Arbejdsmandsforbund, og den varslede Blokade kendtes derfor ulovlig.

I 1923, men navnlig i 1924, forekom der en lang Række Tilfælde af Arbejdsvægring og Arbejdsstandsning i Havnen, og mange af disse Sager endte ligeledes i Den faste Voldgiftsret.

HAVNEARBEJDERNES SIDSTE STORKONFLIKT

For dansk Fagbevægelse var 1925 et Kampens Aar, der prægedes af en Storlockout, der varede i 12 Uger og iværksattes, fordi Arbejderne ikke vilde og kunne modtage de urimelige Betingelser, som Arbejdsgiverne krævede gennemført.

Efter langvarige Forhandlinger iværksattes den af Arbejdsgiverne varslede Lockout og de af Dansk Arbejdsmandsforbund som Modforanstaltning varslede Strejker den 18. Marts, og derefter varslede Arbejdsgiverne en udvidet Lockout, der traadte i Kraft den 20. April. Dagen derpaa iværksattes endvidere en af De samvirkende Fagforbund varslet Sympatistrejke omfattende enkelte Grupper, som Arbejdsgiverne havde undladt at medtage.

Under Konflikten viste der sig dybtgaaende Uoverensstemmelser mellem Arbejdernes faglige Hovedorganisation og Dansk Arbejdsmandsforbund, hvis Ledelse som Modforanstaltning krævede etableret en almindelig Transportstrejke. De samvirkende

Fagforbunds Ledelse ønskede dog Kampen begrænset til selve Arbejdsgiverforeningen og befrygtede, at en Transportstrejke vilde ramme Landbrugseksporten og dermed rejse Landbefolkningen mod Arbejderne, ligesom den vilde kunne berede Regeringen Vanskeligheder. Paa Trods heraf iværksatte Dansk Arbejdsmandsforbund Transportstrejken fra 15. Maj, der omfattede over 10.000 Arbejdere. Dertil kom saa den 1. Juni den af Sømændenes og Søfyrbødernes Forbund etablerede Sympatistrejke, saaledes at det samlede Antal konfliktberørte Transportarbejdere beløb sig til ca. 15.000.

Transportstrejken bevirkede, at der blev sat endnu mere Kraft paa Forhandlingerne mellem de modstaaende Parter, henholdsvis mellem disse og Forligsmanden, og den 3. Juni opnaaedes Enighed om et af Forligsinstitutionen stillet Forslag til Konfliktens Afslutning. Arbejdsgiverforeningen havde dog gjort det til en Betingelse, at hele Konflikten skulde løses, forinden Arbejdet blev genoptaget, og da det trak ud med at faa Arbejdsmændenes Overenskomster i Orden, blev Arbejdet i Havnen først genoptaget den 8. Juni. Storlockouten havde foraarsaget et Tab af ialt 4 Millioner Arbejdsdage og 48 Millioner Kroner i Arbejdsløn, og i Understøttelse blev der af Fagforeningerne udbetalt rundt 21 Millioner Kroner. Da Havnearbejderne som anført kun var med i den sidste Ende, var deres Tab forholdsvis mindre.

For Havnearbejdernes Vedkommende opnaaedes en Lønforhøjelse paa 3% samt en Del Ændringer i Overenskomsten, bl. a. vedrørende Mindstebetaling ved Timelønsarbejde samt Winchman-Bestemmelsen.

Uoverensstemmelserne mellem De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund medførte, at Kongressen i 1925 vedtog Forbundets Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund fra 1. November 1926. Først i 1929 indtraadte Arbejdsmændene paany i den faglige Centralorganisation. — Det kan bemærkes, at paa D. A. F.s Kongres i 1929 stemte samtlige Repræsentanter for de københavnske Havnearbejdere for Genindmeldelsen i D. s. F.

Lockouten og Transportarbejderstrejken i 1925 var den sidste Storkonflikt, de københavnske Havnearbejdere var inddraget i. En længere Fredsperiode var ogsaa haardt tiltrængt, thi de da for-

løbne første 11 Aar af Fællesforbundets Virksomhed havde været præget af langvarige og haarde Kampe, som der stod Gny om i dansk Fagbevægelse.

Da Havnearbejdernes Fællesforbund stiftedes i 1914, var dets første Opgave at faa afviklet Frihavnsstrejken. Ganske vist lykkedes det ikke at løse denne Opgave paa en for Havnearbejderne tilfredsstillende Maade, men Oprejsningen kom allerede i 1916, hvor det lidte Tab blev genoprettet samtidig med, at det var muligt at virkeliggøre det gamle Krav om en fælles Overenskomst og ensartede Priser for alt Arbejde i Københavns Havn.

Konflikterne i 1919 og 1920 endte med Nederlag, men de havde dog et Gode, nemlig at banke det ind i de københavnske Havnearbejders Bevidsthed, at det gælder om at staa sammen med Landets øvrige Arbejdsmænd og med de øvrige Fagorganisationer som Helhed, hvis man vil sikre sig mod Nederlag og underbygge og udvide de Rettigheder, man har tilkæmpet sig. Kampene i nævnte Aar belærte Havnearbejderne om Sandheden i Arbejdsbevægelsens gamle Fyndord, at »Enighed gør stærk«.

Krigstiden og de umiddelbart derefter følgende Aar var i mange Henseender den mærkeligste Periode, Fagbevægelsen har oplevet. Hele den faglige Virksomhed var optaget af Arbejde og Forhandlinger for at holde Lønningerne nogenlunde paa Højde med Dyrtiden samt gennemføre 8 Timers Arbejdsdagen, og der var næppe Tid til at tage andre Opgaver op. For Havnearbejdernes Vedkommende vanskeliggjordes tilmed dette Arbejde derved, at Syndikalister og andre urolige Elementer skabte megen Splid og Utilfredshed i Rækkerne. Bestræbelserne for at skabe Arbejdsro i Organisationen og genrejse den efter Nederlagene stillede store Krav til Ledelsen i den Tid.

Den langvarige Fredsperiode, der fulgte efter 1925 og kun blev afbrudt i 1936, har bevist Rigtigheden af, at det ikke er de store Konflikter, der giver de største Resultater, Udviklingen siden 1925 viser endvidere, at den langvarige Arbejdshfred ikke har sløvet Sindet og svækket Aktionsevnen, men at Fagbevægelsen i snævert Samarbejde med det socialdemokratiske Parti har været i Stand til at gennemføre Krav, som Arbejderne har kæmpet for gennem Aartier, og gøre Fremstød paa Omraader, som ikke tidligere omfattedes af Fagbevægelsens Virksomhed.